

СВІТЛЯЦЯ

ДОДАТОК ДО ГАЗЕТИ "НОВИНИ АКАДЕМІСТІВ"

№2 2008 (21)

для студентів ДОННАБА

Шановні студенти!

Вітаємо вас з Днем сміху – 1 квітня! Бажаємо вам гарного настрою та щирих друзів. Завжди посміхайтесь, вмійте в усьому бачити прекрасне, будьте життєрадісними!

Звідки у 1 квітня ноги ростуть?

На відміну від інших «серйозних» свят, історія святкування 1 квітня Дня сміху до цього часу з'ясована не остаточно, хоча вона існує в багатьох різних культурах. Більшість істориків пов'язують її з веселим святкуванням початку весни. В історичних документах уперше згадується про День сміху 1582 року у Франції. До цього часу французи офіційно святкували Новий рік вісім днів – з 25 березня до 1 квітня. Кульмінація веселощів припадала саме на 1 квітня. В часи правління короля Шарля IX (1561 – 1574) був виданий декрет про перехід на Григоріанський календар та перенесення святкування Нового року на 1 січня. Але оскільки в ті часи інформація поширювалася зі столиці до провінції в буквальному сенсі «на возах», а багато французів просто не бажали відмовлятися від старих традицій, то святкування Нового року 1 квітня тривало ще кілька наступних років після появи королівського декрету, аж поки не стало анахронізмом, якого дотримувалися одиниці, котрих називали «дурнями», а свято – Днем дурня.

У ті часи зародилася й традиція «пошивати у дурні» знайомих і незнайомих осіб шляхом поширення 1 квітня неправдивих повідомлень чи новин. До Англії та Шотландії першоквітнева традиція поширилася у

XVIII столітті, а звідти невдовзі помандрувала за океан до англійських і французьких колоній в Америці. В окремих країнах виробилися свої особливості святкування Дня дурня. У Мексиці, на відміну від усього світу, його святкують 28 грудня, а в Шотландії – два дні: 1 і 2 квітня. При цьому 2 квітня має назву Хвостатого дня і впродовж нього звучать жарти лише «нижче пояса».

Перші жартівливі неправдиві повідомлення з метою «пошити в дурні» широкі маси почали з'являтися в газетах іще у XVIII столітті, але стали майже обов'язковими цього дня у XX столітті. Попри те, що всі добре знають, що 1 квітня всі обдурюють усіх, надалі не бракує легковірних, які сприймають за чисту монету першоквітневі жарти у ЗМІ. І йдеться не лише про звичайних людей – на жарти «купуються» представники інших

ЗМІ та найавторитетніші світові інформагенції, які поширюють «качку» світом.

Одним із кращих жартів Дня дурня є поширена 1983 року агенцією «Associated Press» інформація саме про історію походження цього дня. АП повідомила з посиланням на дослідження професора історії Бостонського університету Джозефа Боскіна, що ця традиція народилася ще в часи Римської імперії, коли придворний блазень заявив імператору Костянтину, що дурні і блазні будуть краще правити імперією, ніж імператор. Імператор прийняв цей виклик і погодився щороку передавати владу дурням на один день – 1 квітня. Згаданий блазень на прізвище Кугель став імператором і відразу ж видав указ, що цього дня в імперії дозволяється повний абсурд. Так народилася традиція 1 квітня, стверджував професор. АП не знала, що професор Боскін таким чином пожартував над агенцією. Тому впродовж квітня цю історію переказали з посиланням на АП багато американських та світових ЗМІ. Боскін лише через кілька тижнів зізнався, що пожартував. Бостонський університет змушений був вибачитися за його «жарт», а АП та десятки шанованих світових видань подали офіційне спростування.

(За О. Шиманським; матеріали щоденної інформаційно-політичної газети «Україна молода» № 59 від 01.04.2005)

ОДЕСА-МАМА...

Дивовижне місто. Іншого такого в світі немає. Чимось схоже на нього Габрове в Болгарії, але тільки схоже...

В Одесі жартують з таким серйозним виглядом, що не одразу зрозуміло, що з вами таки щойно жартували.

Щоб розуміти мову одеситів, треба просто мати почуття гумору, але щоб розмовляти цією мовою – треба народитися в Одесі.

Познайомтеся з суто одеськими мовними зворотами:

АЖ ГАЙ ШУМИТЬ

Вживається, як правило, під час обговорення різноманітних подій або вчинків, які зазвичай мають жвавий, бурхливий характер. Це синонім вислову «ПРЯМО ДИМ ІДЕ». Термін утворено не від розповсюдженого слова «гай», а від маловідомого давнього терміна «гай», що означає «облавне полювання». Для цього полювання феодалі-поміщики залучали своїх селян. Вони стискали кільце облави, здіймаючи галас, і йшли вперед з дикими криками, виганяючи потенційну здобич на «номери».

Ну, Толбацький дав по всій вулиці вихід з піснею ... Аж гай шумів, дерева гнулись...

ЯК ЛОНДОНСЬКИЙ НАРЕЧЕНИЙ

Давній вислів одеських англійців. Первісно означав – наречений виглядає настільки презентабельно, ніби весілля відбувається в самому Лондоні. І хоча зараз серед одеситів англійців майже немає, а Англійський клуб давно перепрофільований, цей вислів продовжує жити, про що свідчать деякі одеські пісні, зокрема «Як на Дерibasівській край Ришельєвської», «На одеському майдані» та ін. Сам вислів «Як лондонський наречений» вживається навіть у тих випадках, коли людина має «елегантніший вигляд, ніж рояль». Порівняння з лондонським нареченим є кращим з можливих компліментів на адресу стильно одягненого чоловіка.

Через деякий час він вилазить із машини не у бинтах поперх однієї лише білизни, а одягнений, як лондонський наречений.

ЯК ФАНЕРА НАД ПАРИЖЕМ

Порівняння вживається лише в одному випадку – коли втрачена вигідна угода.

Пролетів, як фанера над Парижем.

НАПИХАТИ ПОВНОГО РОТА

Первісно означало підготувати дитину для вступу до вищого навчального закладу за допомогою репетитора. Термін «пихун» у перекладі з одеської «репетитор», «пихати» – наповнювати. Звідси народилося ще одне значення терміна. Хороший «пихун» був здатен за короткий час «напихати в рота» абитуриєнта стільки «грамотних слів», що коли цей рот відкривався перед екзаменаційною комісією, ставало зрозумілим: Одеса продовжує народжувати геніїв тільки їй притаманними темпами. У наш час вираз «напихати повного рота» означає «образити; насварити».

Вони поцупили з моєї ошадкнижки. Що я могла зробити? Ну, напихала їм повного рота, так хоч трохи полегшало.

НАРОДИТИСЯ В СОРОЧЦІ

В українській та російській мовах стовідсотково відповідає англійському вислову «Народитися зі срібною ложкою в роті». Одесити вживають його у протилежному значенні:

Одразу видно, він просто народився у сорочці. Вгамувальній.

УСМІХНІТЬСЯ

Прийжджий запитує в одесита:

– То де ж ваша Дерibasівська?

– Вам ще їхати на троллейбусі сім зупинок, – відповідає одесит.

– Як! – обурюється прийжджий. – Я їхав у троллейбусі й мені сказали, що зараз треба виходити.

– Вибачте, а ви сиділи чи стояли?

***

Івано-Франківськ. Покупець у магазині звертається до продавця:

– Товаришу, у вас є леза для бритви?

– Немає.

Покупець пішов, а другий продавець запитує:

– Чому ти сказав, що лез немає? У нас же їх повно!

– Позаяк він обізвав мене «товариш», нехай бриється серпом!

***

– Вона мені казала, що я найкрасивіший, найвідважніший чоловік у всьому світі! – сказав Петро товаришеві.

– Не одружуйся на дівчині, котра з самого початку обдурює тебе, – порадив товариш.

***

– Знаєш, серце підказує зробити одне, а розум – інше.

– То йди за голосом серця.

– Чому?

– Аби потім не нарікати на розум.

***

– Знаєш, кохана, мені снилося, що ти стала моєю дружиною. Що робити, щоб сон справдився?

– Менше спати!

***

– Як ся маєте? – нав'язує дівчині бесіду молодий легінь.

– Дякую, добре.

– А як ся має ваша мама?

– Дякую, добре.

– А як ся мають ваші брат і сестра?

– Дякую, добре.

Хлопець не знає, що далі казати. Тоді дівчина виручас:

– Я маю ще діда і бабу!

***

Прийшла в лікарню дівчина одвідати хлопця. Побачивши жінку в білому халаті, вона звернулася до неї:

– Чи можу я бачити хворого?

– А ви хто будете?

– Я його сестра.

– Рада з вами познайомитися, я його мати.